

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ҒЫЛЫМ ЖӘНЕ ЖОҒАРЫ БІЛІМ МИНИСТРЛІГІ

«Л.Н. ГУМИЛЕВ АТЫНДАҒЫ ЕУРАЗИЯ ҰЛТТЫҚ УНИВЕРСИТЕТІ» КЕАҚ

**Студенттер мен жас ғалымдардың
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»
XIX Халықаралық ғылыми конференциясының
БАЯНДАМАЛАР ЖИНАҒЫ**

**СБОРНИК МАТЕРИАЛОВ
XX Международной научной конференции
студентов и молодых ученых
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»**

**PROCEEDINGS
of the XX International Scientific Conference
for students and young scholars
«GYLYM JÁNE BILIM - 2025»**

**2025
Астана**

УДК 001(06)
ББК 72я631
F96

**«ǴYLYM JÁNE BILIM – 2025» студенттер мен жас ғалымдардың
XX Халықаралық ғылыми конференциясы = XX Международная
научная конференция студентов и молодых ученых «ǴYLYM JÁNE
BILIM – 2025» = The XX International Scientific Conference for
students and young scholars «ǴYLYM JÁNE BILIM – 2025». – Астана:
– 3813 б. - қазақша, орысша, ағылшынша.**

ISBN 978-601-08-5373-7

**Жинаққа студенттердің, магистранттардың, докторанттардың және жас
ғалымдардың жаратылыстану-техникалық және гуманитарлық ғылымдардың өзекті
мәселелері бойынша баяндамалары енгізілген.**

**The proceedings are the papers of students, undergraduates, doctoral students and young
researchers on topical issues of natural and technical sciences and humanities. В сборник
вошли доклады студентов, магистрантов, докторантов и молодых ученых по
актуальным вопросам естественно-технических и гуманитарных наук.**

УДК 001(06)
ББК 72я431
F96

ISBN 978-601-08-5373-7

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия
ұлттық университеті, 2025

		мұсылмандары және Екінші дүниежүзілік соғыс	
1260.	Новикова А. Г.	«Боевая деятельность партизан-казахстанцев Освейской партизанской бригады им. М.В. Фрунзе Витебской области БССР (1942-1944 гг.)»	5398
1261.	Тұрғынбай Е. М.	Тектінің тұяғы (майдангер Әлім Алмат хақында)	5401
1262.	Тайтолеуов А. Б.	Герой Советского Союза из Семипалатинской области	5405
1263.	Шуберт А. А.	Боевой путь Кучеренко Николая Петровича: от Акмолинска до Тулы	5408

СЕКЦИЯ 9
ЖУРНАЛИСТИКА ЖӘНЕ ӘЛЕУМЕТТІК ҒЫЛЫМДАР
ЖУРНАЛИСТИКА И СОЦИАЛЬНЫЕ НАУКИ

9.1- секция
ПОСТСЕКУЛЯРЛЫҚ ӘЛЕМДЕГІ ДІН: ЖАҢА МҮМКІНДІКТЕР,
ШЕКАРАЛАР ЖӘНЕ СЫН-ҚАТЕРЛЕР
РЕЛИГИЯ В ПОСТСЕКУЛЯРНОМ ОБЩЕСТВЕ: ВЫЗОВЫ, ГРАНИЦЫ,
НОВЫЕ ВОЗМОЖНОСТИ

1264.	Абайқызы Ақтоты	Эрих Фроммның дін психологиясы	5560
1265.	Алибек Алия Бауыржанқызы	Қазақстанның әлеуметтік желілеріндегі психологиялық және рухани емшіліктің қалыптасуы	5564
1266.	Албагачиева Луиза Багаудиновна	Неоязычество в современном обществе: формы, виды возрождения	5568
1267.	Аманжолов Ансар Жанатулы	Проявление образа иисуса христа в маркетинге и интернет-юморе (мем-культуре)	5572
1268.	Әкімбай Айымжан Құдайбергенқызы	Діни ритуалдардың қоғамдағы рөлі	5576
1269.	Бейсенбай Райхан Жарқынбекқызы	Қазақстандағы мұсылман қыздары: қоғамдық пікір және құқықтық мәртебе	5579
1270.	Бидолда Жайқал Болатбекқызы	Оңалту және дерадикализация жұмыстарының халықаралық тәжірибелеріне шолу	5583
1271.	Демесінов Асылжан Алдамбергенұлы	Сенуші адамдарға психологиялық кеңес берудің ерекшеліктері	5588
1272.	Жубанышева Ардақ Талғатқызы	Жеке тұлғаның радикалдану процесін анықтау критерийлері	5593

1273.	Жусупов Санжар Муратулы	Религиозные онлайн-проповеди и психология убеждения: основные методы воздействия	5596
1274.	Ибадуллаева Ақниет Абдуалиқызы	Қасиетті құпиялардың теологиялық психологиялық аспектілері	5599
1275.	Ізбасқан Айдана Арапбайқызы	Діни бірегейлік және жаһандану	5603
1276.	Иманханов Азамат Иманханұлы	Исследование взаимосвязи религиозности и свойств темперамента личности: на основе методики пятифакторного анализа	5607
1277.	Қаржауова Майра Бауыржанқызы	Радикалды діни ағымдардың теориялық-әдіснамалық негіздері	5612
1278.	Орынтай Ади Оразбайұлы	Аспекты деструктивных культов в компьютерной игре «Cult of the lamb»	5616
1279.	Рамазан Інжу Болатқызы	Ислам шариғатындағы тұлға концепциясы: құран негіздері мен ғылыми тұжырымдар	5620
1280.	Самен Көркем Болатқызы	Цифрлық дәуірдегі діни құндылықтардың трансформациясы	5624
1281.	Шайзада Ақерке Асхатқызы	Гендерлік зерттеулердің дінтану саласындағы рөлі: қазақ қоғамындағы руханилықтың трансформациясы	5629

9.2 - секция

ҚОҒАМ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТ: ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ЖӘНЕ МӘДЕНИЕТТАНУЛЫҚ ТАЛДАУ ОБЩЕСТВО И КУЛЬТУРА: ФИЛОСОФСКИЙ И КУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

1282.	Абдиканова Дарина Куанышевна	Симулякр как продуктивная сила: Делёзовская критика платонизма	5632
1283.	Абитай Бейбарыс Рахымжанұлы	XX ғасырдағы қазақ ойшылдарының рухани жаңғыру мен еркіндікке қатысты философиялық ұстанымдары	5635
1284.	Алимхан Айбота Маратқызы Нукешова Диана Талгатқызы	Балаларға арналған философия:цифрландырылған заманда	5640
1285.	Атымтай Даяна Нурланқызы	Гётенің поэзиясындағы сопылық мотивтер: исламдық мистиканың батыс ойына ықпалы	5645

1286.	Байгулина Амина Акановна	Қазақ ғылымы: Қ.Сәтпаев пен Е.Бөкетов	5649
1287.	Бекботаев Сырлыбек Қуатбекұлы	«Қара жер»: таңба мен қазба жад	5653
1288.	Жақсылық Ботағоз Жарылқасынқызы	Мұзарап Жүсіпұлының күйшілік өнері және қазақ мәдениетіндегі орны	5658
1289.	Жанатқызы Ұлпан	Стоицизмнің қазіргі заманғы адамға пайдасы бар ма?!	5561
1290.	Жаркенов Ұлан Берікұлы	Қазақ философиясындағы мақал-мәтелдің орны	5664
1291.	Жолдасбаева Ақнұр Райымдекқызы	Конфуцийшілдіктегі адам, қоғам және табиғат арасындағы қарым-қатынастарды үйлестіру мәселесі туралы	5667
1292.	Зулхарова Асел	Өнер философиясындағы рухани ізденістер	5670
1293.	Калиева Айя Айбекқызы	«Страх» в философии Сёрена Кьеркегора	5673
1294.	Каменов Бекзат Расулович	Қазақ дүниетанымына тәңіріліктен енген түсініктер	5677
1295.	Капаева Аида	Қазақстандағы театр өнері дамуының кейбір тенденциялары	5681
1296.	Капсеметова Назира Канатовна	Қазақ философиясындағы адам және рухани құндылықтар	5684
1297.	Керімбай Әлихан Санжарұлы	Қоғам және философия: философиялық идеялардың қоғам дамуына ықпалы	5687
1298.	Кунтупова Аяулым Маратқызы	Қоғам және мәдениет: қазіргі қоғамның жастардың рухани құндылығымен байланысты кейбір мәселелеріне философиялық және мәдени талдау	5690
1299.	Қали Тоғжан Қахарманқызы	Эстраданың бұқаралық мәдениеттің феномені ретінде қоғамға әсері	5694
1300.	Қанапина Арайлым Жанғалықызы	Мәшһүр Жүсіп Көпейұлының рухани мұрасы	5697
1301.	Құрас Бақытгүл Қанатқызы	Сұлулық ұғымының тарихи эволюциясы	5699
1302.	Рахимғалиева Айзат Ерболатқызы	Жасанды интеллект және мораль	5702
1303.	Серік Айгерім Азаматқызы	Шәкәрімнің адамның өмірлік бағдарларының мәні туралы экзистенциалды ой толғауы	5705
1304.	Тілеуғабыл Назерке Ерболатқызы	Жоғары білім саласындағы экзистенциалдық дағдарыстарды еңсерудегі философияның ықпалы	5709
1305.	Шәді Қарақат Қайратқызы	Суфизмдегі әйелдер тарихы: раба аль-адавияның мұрасы және оның ізбасарлары	5714

9.3 – секция

ЗАМАНАУИ ҚОҒАМ: ӘЛЕУМЕТТАНУЛЫҚ ТАЛДАУ СОВРЕМЕННОЕ ОБЩЕСТВО: СОЦИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ

1306.	Мамежан Гүлназ Асылзадақызы	Теоретико - методологические основы исследования бренда в семейном бизнесе	5718
1307.	Серікбай Дархан Шымкентбайұлы	Оңтүстік Қазақстан имиджі: тарихи, мәдени және экономикалық аспектілер	5721
1308.	Дүйсенбек Алмаз Асқарұлы Өмірзақ Ақнұр Бауыржанқызы	Әлеуметтік желілердің ойлау қабілеті мен сөйлеу тіліне әсері	5725
1309.	Орынбаева Аруна Маратовна	Диффузия западной культуры в молодежную среду	5730
1310.	Меделханқызы Ақзада	Донорлық әлеуметтік құбылысы: даму шарттары және факторлары	5734
1311.	Мазненко Валерия Максимовна	Отношение современной молодёжи к эзотерическим практикам	5736
1312.	Кукешева Алтынай Ермекбаевна	Восприятие обучающимися онлайн обучения (по результатам онлайн опроса)	5741
1313.	Кожаметова Аружан Азаматовна	Финансовая грамотность студентов Казахстана	5744
1314.	Казиханова Зура Ерлановна	Социальные ценности современной казахстанской молодежи	5748
1315.	Уразбаева Асия Аманжолқызы	Социальная проблема как поле конфликта: кейс закона о семейном насилии в РК	5752
1316.	Төребек Нұргүл Маратқызы	Әлеуметтік желілердің қазіргі қоғамдағы студент жастардың бірегейлігін қалыптастыруға әсері	5756
1317.	Раушанбекова Майра Талгатқызы	Жоғары білімді мамандардың эмиграциясы: қазақстандағы «ми ағыны» және оның әлеуметтік салдары	5760
1318.	Нұртай Гүлсайран	Қазақ тілінің цифрлық кеңістіктегі орны: әлеуметтанулық сауалнама нәтижелері	5764
1319.	Лесов Наурызбек Әспенұлы	Мектеп жасына дейінгі балаға арналған қазақстандық медиакеңістік: әлеуметтанулық зерттеу нәтижелері	5768
1320.	Көміртай Аружан Ержанқызы	Отбасын жоспарлау контекстіндегі әйелдердің әлеуметтік бірегейлігі: репродуктивті тәжірибенің әйелдің қоғамдағы рөліне ықпалы	5772

1321.	Кенжетай Шолпан Үсенқызы	Халықаралық фриланс тәжірибесі: тенденциялар және онлайн мамандықтар	5776
1322.	Галымжанова Аружан Бауржанқызы	Қазақстандағы паралимпиадалық спортты дамытудың әлеуметтік детерминанттары	5779
1323.	Карим Аулиехан Казбекулы	Религиозная идентичность и цифровая модернизация: институциональные аспекты	5782
1324.	Алиев Марат Мухтарович	Memory studies как исследовательская парадигма в изучении памяти и мнемонических конфликтов	5785
1325.	Балықбаева Ардақ Шәкірқызы	ҚР моно қалаларының демографиялық даму болжамы	5788
1326.	Өтеғали Дулат Болатұлы	Платформалық жұмыспен қамтудың әлеуметтанулық мәселелері	5792
1327.	Иманқұл Ақнұр Бексұлтанқызы	Отбасы-неке қарым-қатынастарына жаңа ұстаным: білім деңгейіндегі және отбасындағы міндеттерді бөлудегі гендерлік теңсіздік призмасында талдау	5795
1328.	Душманов Даниэль Тулегенович	Цифровые сообщества и женщины- тестировщики: гендер и идентичность	5798
1329.	Дінмұхаммед Дильназ	Репродуктивті мінез-құлық: саяси және мәдени конструкциясы	5802
1330.	Акатаев Азамат Абылович	Пространственная статистика в прогнозировании электорального поведения населения на основе данных GPS	5806

9.4 – СЕКЦИЯ

XXI ҒАСЫРДАҒЫ ЖАСТАР ЖӘНЕ ПСИХОЛОГИЯ ҒЫЛЫМЫ МОЛОДЕЖЬ И ПСИХОЛОГИЧЕСКАЯ НАУКА В XXI ВЕКЕ

1331.	Адильхан Адина Нұртайқызы Алдашева Амира Маратовна	Роль скуки в личностном росте: как скуку можно перенаправить от аддикций к самоактуализации	5809
1332.	Аланбаев Алан Болатұлы Жантемирова Аяулым Еркиновна	Мультитаскинг в цифровой среде: информационная перегрузка и когнитивное истощение	5814
1333.	Болатбекқызы Төреқыз	К-поп жанкүйерлерінің психологиясы: әлемдік феноменнің жастар санасына әсері	5816
1334.	Дуйсембаева Сабина Жаслановна	Телефон қолдану уақыты мен стресс деңгейінің өзара байланысы	5819
1335.	Егимбаева Айнагуль Сериккалиевна	Исследование особенностей совладающего поведения родителей имеющих детей с особыми образовательными потребностями	5822
1336.	Ертуқешова Гулия	Психологиялық әл-ауқат ұғымының мәні	5828
1337.	Жақсығұлова Зухра	Білім алушылардың аутоагрессивті	5832

	Бірлікқызы	мінез-құлқын зерттеудің теориялық - әдіснамалық негіздері	
1338.	Жоламан Диана Болатқызы Қадырыса Айшабибі Рахметқызы	Жеткіншектерде кездесетін агрессивті мінез-құлық пен қатыгездіктің психологиялық себептері	5836
1339.	Каримова Еркежан Сайлауқызы	Социально- психологическая адаптация молодежи – выпускников из детских учреждений	5840
1340.	Кунаков Ануар Серикович	Молодые мигранты: травма, разлука и психологическое здоровье	5843
1341.	Қожахметова Динара Тлеужанқызы	Тәуелділікті емдеудің 12 қадамдық оңалту бағдарламасы	5848
1342.	Қонысбай Фатима Ерболқызы	Когнитивті психология және тіл	5853
1343.	Абилбеков Акниет Нурболатович	Кванттық психология: сананың кванттық механика тұрғысынан зерттелуі	5857
1344.	Серікқызы Мөлдір Туякова Улбосын Жүсіповна	Білім беру жүйесінде сараптамалық қызметті жүзеге асыру	5861
1345.	Шакеева Алима Бериковна	Мектеп жасына дейінгі балалардың эмоционалды саласына әлеуметтік медиа ықпалы	5863
1346.	Масуадин Мөлдір	Психология мамандығында оқитын және басқа мамандықтағы студенттердің инфантильділік деңгейін зерттеу	5866
1347.	Мұқашева Ардагүл Болатбекқызы	Цифрлық дәуірдегі психологиялық сауаттылық және оның студенттердің эмоционалды тұрақтылығын дамытуға әсері	5870
1348.	Мырзақасым Айзада Есілбекқызы	Жеткіншектердегі суицидтік мінез-құлықтың алдын алу бойынша шетелдік тәжірибелерге шолу	5873
1349.	Нусупкүл Әнел Куатбекқызы	Жеткіншектердегі мазасыздықтың ерекшеліктері	5876
1350.	Нұршабек Панар Азаматқызы	«Ер Төстіктегі» архетиптік кейіпкерлер: юнгтың теориясы тұрғысынан талдау	5879
1351.	Рустамханова Тахмина Сухрабовна	Болашақ психологтардың оқу іс-әрекетіндегі үлгерімі мен эмоционалды интеллект арасындағы байланыс	5884
1352.	Сарина Амина Саидовна	Тіл және нейропсихология	5887
1353.	Шайманов Даулет Ерганатович	Связь между личностными характеристиками и приверженностью в религии ислам	5892
1354.	Секербаева Зарина Тимуровна	Психологические аспекты отношения и вовлеченности казахстанской молодежи в видеоигры	5896
1355.	Смагулова Нұрай Ануарқызы	Перфекционизмнің аутоиммунды аурулармен байланысы	5901
1356.	Тигран Ислана	«How childhood trauma affects us as	5904

		adults»	
1357.	Сулейменова Гульжазира Тажмагамбетовна Абдракышова Акерке Оралбаевна	Аутистік спектрдің бұзылыстары бар балаларды психологиялық қолдау	5908
1358.	Тасжурекова Нурсая Ерлановна	Эмоционалдық күйдің шығармашылыққа әсері	5912
1359.	Боранбаева Жансая	«Отбасы» ұғымының ғылыми әдебиеттерде зерттелуі	5914
1360.	Юсупова Гузель Сериковна	Применение медитации в психотерапевтической практике психологов и психосоматологов	5918
1361.	Керимкулова Жансая	Влияние детско-родительских отношений на расстройство пищевого поведения	5923
1362.	Сулейменова Гульжазира Тажмагамбетовна Абияким Ақбота Ақылбайқызы	Аутистік спектрдің бұзылыстары бар балаларды тәрбиелеп отырған ата-аналарды психологиялық сүйемелдеу	5926
1363.	Тухашев Муслим Яхьяевич	Взаимосвязь уровня самодисциплины и удовлетворённости жизнью у студентов	5930
1364.	Ахмет Бота Базарбайқызы	Жасөспірім және өмірдің мәні	5935
1365.	Жолдықараева Алтынай Қанатқызы	Отбасылық тәрбие стилінің жеткіншектердің өз-өзіне сенімді болуына ықпалы	5938

9.5-секция. Заманауи әлеуметтік саясат пен әлеуметтік жұмыс
Современная социальная политика и социальная работа

1366.	Имангалиева Жанель Сержановна	Вызовы и проблемы в работе социальных работников во время чрезвычайных ситуаций	5942
1367.	Седунова Кристина Владимировна	Социально-психологическая адаптация выпускников детских домов	5945
1368.	Михайлова Дарья Анатольевна	Образ профессии «социальная работа» в средствах массовой информации Республики Казахстан	5949
1369.	Жусупова Дильназ Дулатовна	Мотивация профессиональной деятельности и уровень притязаний будущих социальных работников	5953
1370.	Аманкельды Чингиз Аскарұлы	Профессиональная пригодность и приспособляемость к профессии «Социальная работа»	5955
1371.	Сейтжанов Сабыржан Жарылкаганович	Перспективы, риски и возможности миграции в условиях города (на примере г.Астана)	5958

1372.	Аубакирова Аягоз Каиртаевна Адилбекова Толкын Алиевна	Социальная работа и цели устойчивого развития: литературный обзор	5961
1373.	Абдрахманова Сыргагул	Права на образование детей с нарушением слуха в Казахстане	5966
1374.	Болатова Ұлжан Мырзағалиқызы	Қазақстандағы ақпараттық қауіпсіздік және медиасауаттылық; БАҚ рөлі мен әлеуметтік саясат механизмдері	5970
1375.	Семенова Юлия Евгеньевна	Роль социальных работников в профилактике суицидального риска в медиа пространстве	5973
1376.	Сейтхан Гүлзат Жаңабайқызы	Әлеуметтік жұмыскер медициналық-санитариялық алғашқы көмек ұйымындағы мультидисциплинарлы топтың негізгі қатысушысы	5976
1377.	Саңғылбаева Ботагөз Ермекқызы	Жаңа туылған нәрестелерден бас тартқан әйелдердің мотивациясы мен әлеуметтік жағдайлары: перзентханадағы кейстерді талдау	5980
1378.	Дуйсенбаева Толқын Нурдиллақызы	Әлеуметтік жұмыстың тәжірибесінде арт-терапияны қолдану мүмкіндіктері	5985
1379.	Нұранова Данагүл Жандарбекқызы	Жетім балалармен және ата-анасының қамқорлығынсыз қалған балалармен жұмыс істеудегі кейс-менеджмент	5988
1380.	Олжабай Аружан Қалдыбекқызы	Спорт мүгедектігі бар адамдардың өмірлік сценарийін өзгерту факторы ретінде	5992
1381.	Бейбітова Ләззат Арманқызы	Әлеуметтік қызметкерлердің қазақстандағы инклюзивті туризмді дамытудағы рөлі	5996
1382.	Сегізбаева Жанерке Маханбетқызы	Девиантты-мінез құлықты жасөспірімдермен әлеуметтік жұмыс	5999
1383.	Шекербек Айжан Сәбитқызы	Ядролық сынақтардан зардап шеккендерді әлеуметтік қорғау	6002
1384.	Алибекова Жанат Асылбекқызы	Көру қабілеті бұзылған балаларға әлеуметтік қолдау көрсету	6008
1385.	Аманбай Еркежан Әлібекқызы	Әлеуметтік жетімдікті еңсерудегі қабылдаушы ата-аналар мектебінің үлесі	6011

1386.	Ибрагим Аяулым Ерболқызы	Егде жастағы адамдарға күтім жасаудың кешенді тәсілі	6014
1387.	Ерғалиева Аяулым Ғалымжанқызы	Еріктілік – әлеуметтік жұмыстың ажырамас бөлігі	6017
1388.	Қыстаубай Карима Қуанышбекқызы	Адаптация студентов первого курса к обучению в вузе	6024
1389.	Исаева Мерей Сеилбековна	Социальное предпринимательство: от бизнеса к общественной трансформации на пути к устойчивому будущему	6029

9.6-секция

ЦИФРЛЫҚ ЖУРНАЛИСТИКА ЖӘНЕ ҚОҒАММЕН БАЙЛАНЫС: ҚАЗІРГІ ТЕНДЕНЦИЯЛАРЫ МЕН БІЛІМ БЕРУ АСПЕКТІЛЕРІ ЦИФРОВАЯ ЖУРНАЛИСТИКА И СВЯЗИ С ОБЩЕСТВЕННОСТЬЮ: СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЕ АСПЕКТЫ

1390.	Талапқанұлы Ераман	Спорт журналистерін даярлау: 2019–2024 жылдардағы медиа-зерттеулер және халықаралық тәжірибе	6033
1391.	Кайрат М. К.	Эволюция социальной рекламы в Казахстане: от плакатов к digital-форматам	6038
1392.	Орынбасар С.А.	Жасанды интеллект заманындағы digital - коммуникациялар	6042
1393.	Мурзағалиева А.Е.	Сегментация аудитории с помощью искусственного интеллекта	6048
1394.	Магзумова Ж. Н.	PR саласындағы жасанды интеллект	6053
1395.	Салимжан Д.Ж.	Кризисный digitalpr: как справиться с негативом в интернете	6057
1396.	Тұяқбай Ақнұр Айболқызы	PR-дың қазақ поэзиясының дамуына ықпалы	6062
1397.	Алиева А. Д. Рустемова М. М.	Жасанды интеллект және PR-дағы цифрлық технологиялар	6066
1398.	Дауитхан Көгершин	Әйел спортшыларына қатысты медиа репрезентациялар: гендерлік аспект	6069
1399.	Ерланова Еркежан Ерлановна	Tiktok және Instagram платформаларындағы спорттық контенттің ықпалы	6072

1400.	Иүсіп Нәрсә	Спорт журналисінің бейнесі: кәсіби дағдылар мен жаңа талаптар	6074
1401.	Кабылбекова Аяна Канатовна	Қазақ киносының имиджін қалыптастырудағы PR-дың рөлі	6076
1402.	Құдайберген Аяулым Мирханқызы	Қазақ театрын жандырудың PR стратегиялары: жаңа медиа құралдарының рөлі	6079
1403.	Құрманжан Айгер	Халықаралық спорт жарыстары және қазақтілді бақ-тың қатысуы	6081
1404.	Отынбай Аружан Абайқызы Куанышева Диамара Куанышевна	Спорттық шараларды әлемдік деңгейде ұйымдастырудағы PR-дың рөлі	6085
1405.	Халым Күзеухан	Әлеуметтік желілердегі спорт журналистикасы: артықшылықтары мен кемшіліктері	6090
1406.	Хуандаг Алемнур	Футбол матчтарының репортажы: журналистік шеберлік пен этика	6092

9.7-секция

Журналистиканың дамуы: дәстүр мен трансформация Развитие журналистики: традиции и трансформация

1407.	Тургазыева Дильназ Медетовна	Қазақстан телеарналарындағы сараптамалық бағдарламалардың жаһандық кезеңдегі даму тенденциясы	6097
1408.	Амантай Жұлдыз Ағыбайқызы	Әйел журналистердің қоғамдық-саяси қызметі: отандық және шетелдік тәжірибе	6101
1409.	Kussainova Adel	Comparison of crime programs on tv different countries	6104
1410.	Озенбаева Назым Тукибаевна	Журналистика путешествий: история возникновения и этапы становления	6107
1411.	Қабдрашев Біржан Жарқынұлы	Қарулы қақтығыс аймағындағы журналистің рөлі мен қауіпсіздігі: Ресей мен Украина жанжалы негізінде	6111
1412.	Akimbekova Dilyara	Practice – oriented approaches in teaching journalism: experience of universities in Poland and Kazakhstan	6114
1413.	Elubay Guldana	Interactive teaching methods in training future journalists: practices from Poland and Kazakhstan	6116

1414.	Ғаббас Г.Е.	Сұхбат алудың ерекшеліктері (Youtube әлеуметтік желісінің мысалы бойынша)	6120
1415.	Мулькаман Назерке	«Threads» жаңа әлеуметтік желісінде отандық және шетелдік бақ-тың белсенділігі: салыстырмалы контент-талдау	6125
1416.	Серикова К.Т.	Қазақстан мен Ресей байланысы: ақпараттық кеңістіктегі ықпалдастықты арттырудағы өзекті мәселелер	6128
1417.	Шанжархан Зейін Әмірханұлы	Интернет журналистика негіздері: трендтер, аудитория, платформалар	6133
1418.	Сәдуақас Шаттық Серікқалиқызы	Әлеуметтік медиадағы Edutainment Қазақстандағы танымдық контент жасаудың жаңа моделі	6137
1419.	Жамботырова Айнеля Ербулатовна	Цифрлық дәуірдегі жаңалық тарату: дәстүрлі телевизияның бәсекеге бейімделуі	6142
1420.	Жұмағали К.С.	«Хабар» телеарнасында ақпараттық саясатты көрсету ерекшеліктері мен проблемалары (2015–2024 жылдар бойынша)	6147
1421.	Асилбек Жансая Турсунқызы	Журналистер мен алгоритмдер: жасанды интеллектің редакциялық процестер мен аудиторияның сеніміне әсері	6149
1422.	Сұлтан Ажар	Имидж және бедел: жеке тұлғаларға арналған имидж қалыптастыру стратегиялары	6151
1423.	Бекен Алем Куатұлы	Жасанды интеллект және big data технологияларының цифрлық журналистикадағы рөлі	6154
1424.	Ахметова Дильназ	Қазіргі медиадағы трансформация	6156
1425.	Жарбосинова Акмарал Наурызбайқызы	Әлеуметтік медиаданың жаңа механизмдері, алгоритмдік сүзгілердің қоғамдық пікірге ықпалы	6159
1426.	Кенжеқара Әспет	Цифрлық медиадағы отандық pr және жарнама	6162

1427.	Алтай Іңкәр	Медиадағы манипуляция және оның қоғамға әсері	6164
1428.	Молдахметова Камила Қалдыбекқызы	Желтоқсан көтерілісінің тарихи маңызы мен саяси бағасы	6168
1429.	Бошанова Әсел Ербуланқызы	БАҚ-тағы медиа-инновациялардың дамуы	6169
1430.	Ментай Аяжан	Қазіргі журналистика: дәстүр сабақтастығы және трансформация жолдары	6173
1431.	Берік Д.Б.	Қазіргі тележурналистикадағы қазақ тілінің тілдік нормалары: жаңалықтарда қолданылу мәселелері	6176
1432.	Кеңшілікова Еркеназ Ғабитқызы	Журналистиканың дамуы: дәстүр мен трансформация	6181
1433.	Дәлкенқызы Перизат	Цифрлық трансформация және дәстүрлі БАҚ: қазақстандық медианың жаңа бағыты	6182
1434.	Манафья Шұғыла Бақытқызы	Салааралық журналистиканың даму үрдістері мен трансформациясы	6185
1435.	Байұзақ Ұлданай	Отандық мультфильмдердің тәрбиелік аспектілері	6189
1436.	Толкынбекова Дильназ	Киноаударма теориясы мен оның түрлері	6193
1437.	Ералханқызы Би-Фатима	Израиль-Палестина қақтығысы жағдайындағы бұқаралық ақпарат құралдарының қызметі	6194
1438.	Dildabek Gaini Ibragimova Akbota	Youtube as a second screen: the digital adaptation of kazakhstan tv channels	6198
1439.	Қожатай Аяжан	Сот журналистикасы: отандық және шетелдік тәжірибе	6202
1440.	Құрманалы Дариға Дәулетқызы	Цифрлы медиа мен дезинформацияның қоғамдық санаға әсері	6204
1441.	Марданманова Әмина	Телеертегілердің бала тәрбиесіне ықпалы	6208
1442.	Арғын Томирис Дамирқызы	Этикалық мәселелер және журналистиканың жауапкершілігі	6210

1443.	Одылова Мафтуна	Влияние цифровизации на распространение феминистского дискурса: социальные сети и онлайн-платформы	6214
1444.	Шардарбек Аружан	Фактчек жасау және оның маңызы	6219
1445.	Kussainova Adel	Image of journalists and tv hosts covering criminal topics on television	6223
1446.	Серікова Құралай	Қазақстан мен Ресей ынтымақтастығы: БАҚ перспективасына көзқарас	6229

9.8-секция

МЕДИА ЖӘНЕ БАСПА ИНДУСТРИЯСЫ: ЖАҢАНДЫҚ ТРЕНДТЕР МЕН ҰЛТТЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕР

МЕДИА И ИЗДАТЕЛЬСКАЯ ИНДУСТРИЯ: ГЛОБАЛЬНЫЕ ТРЕНДЫ И НАЦИОНАЛЬНЫЕ ОСОБЕННОСТИ

1447.	Сансызбаев Н.Д.	Цифрлық дәуірдегі баспа: кітап шығару, оқу мәдениетін қалыптастырудағы мәселелер	6232
1448.	Сугурова Салтанат Базарбаевна	Қазақстандағы ауыл шаруашылығындағы суды үнемдеудің БАҚ-тағы көрінісі	6234
1449.	Narzullayeva Mukhayyo Iftikhor qizi Allambergenova Perkhan Kudaybergenovna	Theory and practice in journalism education	6237
1450.	Джумахметов Жігер Мейрамбекұлы	Дизайн трендтерінің эволюциясы және олардың жарнама стратегияларына ықпалы	6240
1451.	Нұрайлым Байзакеш	Қазақтілді балалар басылымдары: қалыптасу тарихы мен даму болашағы	6243
1452.	Қуанышқызы Ақниет	Медиадағы тактильді дизайн: жаңа тіл	6246
1453.	Келесова Жұлдыз Бақытжановна	О некоторых тенденциях в книгоиздании переводной Зарубежной литературы на казахском языке	6248
1454.	Маличкина Елизавета Андреевна	Перспективы цифрового книгоиздания в Казахстане	6251
1455.	Бекен Ильяс Ерғалыұлы	Верстка и дизайн важный фактор привлечения аудитории к печатным изданиям	6253

1456.	Шарапиева Рысалды	Интерактивті баспа өнімдері: заманауи білім мен медианың жаңа белесі	6257
1457.	Нургалиев Мади Еркатович	Использование ритма и звуковых эффектов	6260
1458.	Мұхитқызы Диана	Қазақ кітабының эволюциясы: көне қазақ кітаптарындағы иллюстрация (каллиграфия) өнері	6264
1459.	Амангелдина Данажан	Эпистолярлық мәтіндердің ғылымдағы орны	6269
1460.	Бейсенбай Диана	«Мазмұндама» баспасының заманауи жобалары	6272
1461.	Талғатқызы Адина	«Steppe and world» баспасының аударма кітап шығарудағы іс-тәжірибесі	6275
1462.	Тулегенова Аяулым	Шетел классиктерін қазақ тіліне аудару: мәдениетаралық диалог және әдебиеттегі аударма мәселелері	6278
1463.	Какен Мейірім	Ауғанстандағы билік ауысуы және оның халықаралық медиадағы көрінісі	6281
1464.	Жанатова Асем	Қазақ әндерінің әлеуметтік медиада насихатталуы	6286
1465.	Гантумур Армангүл	«Гейткипер» теориясы және медиа манипуляция	6289
1466.	Мұқанбай Ділнәз	Қытай мен АҚШ арасындағы ақпараттық соғыс	6293
1467.	Хамзина М. А.	Взаимодействие современных издательств и социальных сетей	6296
1468.	Ермаханова Ә.Б	Влияние социальных медиа на рекламу фильмов и роль издательских платформ	6300
1469.	Қожатай Аяжан Мустафақызы	Ақпарат дәуіріндегі технологиялық соғыс - жаңа саяси құрал ретінде	6304

СЕКЦИЯ 10

ЗАҢ ҒЫЛЫМДАРЫ

Қан донорлығы – тек медициналық қажеттілік емес, сонымен қатар қоғамдағы өзара көмек, сенім және азаматтық жауапкершілік мәдениетінің көрінісі. Бұл құбылыс адам өмірін сақтау мен денсаулықты қалпына келтіруде ғана емес, әлеуметтік байланыстарды нығайтуда да маңызды рөл атқарады.

Мақалада талданған теориялық тұжырымдар – әлеуметтік алмасу, сенім, әлеуметтік сәйкестік және жоспарланған мінез-құлық теориялары – донорлықты кешенді әлеуметтік құбылыс ретінде ұғынуға мүмкіндік береді. Сонымен қатар, әлемдік және отандық тәжірибе көрсеткендей, донорлық жүйенің тиімділігі азаматтардың ақпараттану деңгейіне, сенім атмосферасының қалыптасуына және институционалдық қолдауға тікелей байланысты.

Қазақстанда донорлық жүйе біртіндеп дамып келе жатса да, оның әлеуетін толық іске асыру үшін ақпараттық-ағартушылық жұмысты күшейту, жастармен арнайы жұмыс жүргізу және материалдық ынталандыру тетіктерін қайта қарастыру қажет. Донорлықты зерттеу қоғамдағы гуманизмнің, әлеуметтік жауапкершіліктің және азаматтық қатысудың маңызды көрсеткіштерінің бірі ретінде қарастырылуы тиіс.

Қолданылған әдебиеттер тізімі:

1. Хоманс Дж. Социальное поведение: его элементарные формы. — М.: Юристъ, 2001.
2. Блау П. Власть и обмен в социальной жизни. — М.: Канон+, 2004.
3. Штомпка П. Социология. — М.: Логос, 2005.
4. Эриксон Э. Идентичность: юность и кризис. — М.: Прогресс, 1996.
5. Тэджфел Г. Социальная идентичность и межгрупповые отношения. — М.: Аспект Пресс, 2001.
6. Ajzen I. The Theory of Planned Behavior. Organizational Behavior and Human Decision Processes, 1991.
7. Giles M., Cairns E. Blood donation and Ajzen's theory of planned behaviour: An examination of perceived risk and benefit. — British Journal of Psychology, 1995.
8. El.kz – Қан тапсырғаннан кейінгі өтемақы түрлері: https://el.kz/donorlarga-tolenetin-otemaqy-qashan-ulgayady_400002412/
9. 24.kz – Алматыда донорлар бір жылда 15 мың литрден аса қан тапсырды: <https://24.kz/kz/zha-aly-tar/densaulyk/691430-almatyda-donorlar-bir-zhylda-15-my-litrden-astaman-tapsyrdy>
10. Aqmeshit-zhastary.kz. Қан доноры болу үшін нені білу керек – <https://aqmeshit-zhastary.kz/densaulyq/qan-donory-bolw-ueshin-neni-bilw-kerek-89076>
11. Трансфузиология ғылыми-өндірістік орталығының ресми сайты: <https://spct.kz>
12. «2024 жылы алматылық донорлар 15 мың литрден астам қан тапсырды» — Khabar.kz: <https://khabar.kz/kk/news/densaulyk/168860-2024-zhyly-almatylyk-donorlar-15-myn-litrden-asa-kan-tapsyrdy>

УДК 316.351

ОТНОШЕНИЕ СОВРЕМЕННОЙ МОЛОДЁЖИ К ЭЗОТЕРИЧЕСКИМ ПРАКТИКАМ

Мазненко Валерия Максимовна

maznenko.valeri@mail.ru

студентка 2 курса специальности «6В03101 - Социология»

ЕНУ им. Л.Н. Гумилёва, Астана, Казахстан

Научный руководитель - PhD Досанова Г.М.

В данной работе исследуется отношение современной молодежи к астрологии, её восприятие и влияние на повседневную жизнь. Рассматриваются классические и современные

теории астрологии как феномена массовой культуры, а также научные подходы к её изучению. В эмпирической части представлен анализ данных опроса, позволяющий выявить степень доверия молодежи к астрологическим прогнозам, их влияние на принятие решений и место астрологии в системе мировоззренческих установок молодых людей.

Ключевые понятия: астрология, гороскоп, астропрогноз, «расколдовывание мира».

Введение. Эзотерические практики достаточно популярны в среде людей молодого возраста, несмотря на отсутствие научных доказательств её обоснованности. Глубоко интегрированная в массовую культуру, астрология особенно востребована среди молодёжи, выступая инструментом самопознания и коммуникации. Социальные сети усиливают этот интерес, способствуя её распространению. В условиях разных кризисов и рисков современного общества астрология приобретает ещё большее значение, оказывая психологическую и компенсаторную функции. Научный и исследовательский интерес представляет изучение отношения молодежи к астрологии, несмотря на её псевдонаучность и несостоятельность. Особенно это заметно среди молодёжи, которая использует её для поиска ответов и ориентации в сложных ситуациях. Новизна исследования состоит в сравнительном анализе восприятия астрологии среди молодежи Казахстана и России, где её влияние остается недостаточно изученным.

Классические и современные теории в изучении астрологии как псевдосакрального знания. Классик социологии М.Вебер связывал магическое мышление с процессом рационализации общества, когда сакральное вытесняется рациональными методами познания. Американский социолог П.Бергер рассматривал социальную реальность как конструкцию, которая помогает упорядочивать опыт и снижать тревожность. Эти идеи можно косвенно применить к астрологии, которая сохраняет элементы магического мышления и помогает организовывать опыт в периоды неопределенности.

Современные исследования показывают, что интерес к астрологии обусловлен не только культурными традициями, но и психологическими факторами социализации молодежи: стресс, низкая самооценка и потребность в контроле способствуют вере в гороскопы. Когнитивные искажения, такие как эффект Барнума и каскад доступности, усиливают веру в астрологию, создавая иллюзию персонализированных предсказаний и увеличивая её распространённость в массовой культуре. Скептицизм в отношении астрологии остаётся значимым, так как исследования не подтверждают её научную обоснованность.

Данная научная статья основана на результатах социологического исследования, при этом основной целью являлось изучение отношения молодёжи к астрологии, а также влияния астрологических практик на процесс принятия жизненных решений. В соответствии с заданной целью были сформулированы следующие исследовательские задачи: определить, как люди воспринимают астрологию; проанализировать распространённость положительных и отрицательных установок; изучить мотивы интереса к астрологии; оценить влияние астрологических прогнозов на повседневное поведение; исследовать различия по полу и профессиональной принадлежности молодежи; исследовать реальный или возможный опыт обращения молодежи к астрологическим практикам.

Объектом исследования выступила современная молодёжь Казахстана и России, предмет исследования составило отношение, восприятие и уровень доверия молодежи к астрологии.

Методология. Исследование было основано на количественной методологии. С целью изучения отношения молодежи к астрологии был проведен онлайн-опрос среди молодых граждан Казахстана и России в возрасте 17–35 лет. При формировании выборки был использован метод “снежного кома”, анкета распространялась через социальные сети, что позволило привлечь к участию в исследовании большее количество респондентов. Онлайн-опрос осуществлялся через GoogleForms.

Выборка включала 182 респондента, в возрасте от 17 до 35 лет, опрос проходил с 12 ноября по 8 декабря 2024 года. Для анализа данных использовалась программа SPSS.

В процессе реализации социологического исследования возникли трудности, такие как ограничение по возрастным группам (отсутствие представителей младшей возрастной группы

14–16 лет и старше 25 лет), ориентированность опроса на русскоязычных респондентов из-за ограниченного доступа к казахоязычной молодежи. В ходе исследования имели место отказы респондентов от участия в опросе, что было продиктовано их опасениями за безопасность перехода по ссылке на анкету, что в свою очередь затруднило процесс привлечение респондентов к участию. Также были случаи несерьезного отношения, выражающиеся в нерелевантных ответах, что снижало достоверность данных. Однако эти проблемы были минимизированы через строгую проверку валидности на этапе обработки данных.

Несмотря на указанные трудности, анализ данных был успешно завершен, а полученные выводы представили основу для совершенствования подходов к организации социологических исследований в будущем. Результаты данного исследования не претендуют на статус разведывательного, так как репрезентативность выборки ограничена.

В исследовании приняли участие 182 респондента, из которых 51,6% составили женщины, а 48,4% мужчины, что отражает социально-демографические данные молодых респондентов из Казахстана и России. Возраст респондентов варьировался от 17 до 35 лет, с наибольшей долей участников в возрасте 18 лет, и был разделен на три категории: школьники и студенты (67%), молодые специалисты (25,9%) и работающие (7,1%). Что касается образования, то большинство респондентов имели высшее или незаконченное высшее образование, а также встречались участники с средним специальным и неполным средним образованием. По вероисповеданию 57,7% респондентов идентифицировали себя как приверженцы мировых религий, среди которых ислам и христианство были наиболее популярными, остальные отметили агностицизм, атеизм или выбрали вариант «другое».

Как показывает анализ полученных данных, астрология в массовом сознании воспринимается по-разному: большинство респондентов рассматривает её как способ самопознания (29,7%) и как псевдонауку (25,3%). Также встречаются собственные трактовки молодежи, например, как средство познания Вселенной. В целом, астрология воспринимается молодежью скорее как инструмент для рефлексии, чем как научная или религиозная концепция.

Согласно полученным данным, среди молодёжи доминирует нейтральное отношение к астрологии, которое выражает 42,3% респондентов. В то же время, 40,6% имеют положительное восприятие данного феномена, в то время как 17% респондентов высказывают негативную оценку. Анализ ответов респондентов с учётом пола показал, что женщины относятся к астрологии более лояльно, так 48,9% из них демонстрируют положительное отношение, тогда как среди мужчин этот показатель составляет 31,8%.

Мужчины чаще занимают нейтральную позицию (47,7%) и в целом более критично относятся к астрологии по сравнению с женщинами.

Среди респондентов, принадлежащих к конфессиональным группам, 38,9% полностью или частично доверяют астрологии, тогда как 59,3% выражают полное или частичное недоверие. В группе агностиков доля тех, кто в той или иной степени доверяет астрологии, составляет 44,4%, тогда как 55,6% респондентов придерживаются скептической позиции. Наиболее высокий уровень недоверия был зафиксирован в группе атеистов, где 72,2% респондентов полностью или частично отвергают астрологию, и только 27,8% выражают склонность к доверию или полностью доверяют ей. Самым распространённым ответом на вопрос о частоте чтения гороскопов стало «когда наткнулся случайно» (45,6%). Лишь небольшая доля респондентов целенаправленно обращается к гороскопам: 2,7% читают их в кризисных ситуациях, а 1,6% — ежедневно. Среди тех, кто доверяет астрологии, 34,8% сталкиваются с гороскопами случайно, а 7,1% читают их в сложные моменты, что подчёркивает редкость целенаправленного обращения к ним.

Скептически настроенные респонденты нередко сталкиваются с гороскопами: 47% читают их случайно, а 42,9% избегают полностью. Это может свидетельствовать о том, что даже будучи скептиком, наткнувшись на астрологический прогноз, могут прочитать его, но, скорее всего, с критической точки зрения, что только укрепляет их недоверие. В целом, низкий уровень целенаправленного обращения к гороскопам подтверждает, что интерес к ним среди молодежи в повседневной жизни минимален.

Большинство респондентов (40,7%) не интересуются астрологией. Среди тех, кто проявляет к ней интерес, основными причинами стали личное увлечение (35,7%) и желание лучше понять себя (14,3%). При этом ни один из респондентов не рассматривает астрологию как инструмент для принятия важных решений, что указывает на стремление людей полагаться на собственный опыт и рациональный анализ.

Опрос показал, что большинство респондентов (70,9%) считают, что астрологические прогнозы не влияют или скорее не влияют на их повседневные решения, тогда как 22,5% допускают их влияние. Однако, несмотря на скептическое отношение, 58,8% участников заявили, что в определенных сферах жизни, таких как работа (39,6%), личные отношения (37,9%) и учеба (31,9%), могли бы воздержаться от действий по совету гороскопа. Это может свидетельствовать о том, что, хотя люди не рассматривают астрологию как важный фактор в принятии решений, в ситуациях неопределенности они все же могут обращаться к астропрогнозам как к дополнительному источнику поддержки или оправдания своих поступков. Таким образом, можно предположить, что астрологические прогнозы не оказывают прямого влияния на повседневные решения, но могут помочь людям справляться с неопределенностью в значимых сферах жизни.

Социальные сети играют значительную роль в распространении астрологического контента: 29,7% респондентов часто замечают публикации гороскопов, а 14,3% видят их очень часто. Алгоритмы социальных платформ способствуют продвижению таких публикаций из-за высокой вовлеченности пользователей, делая гороскопы доступными и привлекательными для широкой аудитории. Однако это не всегда приводит к активному интересу: 57,7% респондентов занимают нейтральную позицию к подобному контенту, что говорит о пассивном восприятии. При этом влияние социальных сетей и рекламы на обращение к астрологам остаётся минимальным: только 5,5% респондентов обратились за консультацией через социальные сети, а 1,1% — под влиянием рекламы.

Наиболее высокая доля обращений к астрологам или наличия планов подобного обращения зафиксирована среди респондентов с полным средним образованием (14,3%). Наибольший уровень отказа от подобных услуг наблюдается среди респондентов с высшим образованием (78,2%) и незаконченным высшим образованием (80,3%). Это может свидетельствовать о том, что респонденты с высоким уровнем образования более склонны полагаться на научные методы анализа и верифицируемую информацию.

Выводы. В ходе проведенного исследования были протестированы выдвинутые гипотезы. Таким образом, на основе представленных данных гипотеза о том, что женщины демонстрируют более позитивное отношение к астрологии по сравнению с мужчинами, находит своё подтверждение. Анализ показал, что 48,9% женщин и 31,8% мужчин положительно относятся к астрологии, при этом отрицательное отношение среди мужчин составляет 20,5%, а среди женщин — 13,9%.

Гипотеза о том, что социальные сети и медиа способствуют росту интереса к астрологии, популяризируя её среди широкой аудитории, находит частичное подтверждение. Социальные сети популяризируют астрологию, делая её контент заметным для аудитории (44% респондентов часто видят гороскопы), но влияние на обращение к астрологам ограничено: только 5,5% обратились через социальные сети, а 1,1% — через рекламу.

Полученные данные не подтверждают гипотезу о том, что в условиях неопределённости, таких как кризисы или личные проблемы, люди чаще обращаются к астрологии в поисках психологической поддержки. Лишь 2,7% респондентов выбрали ответ «в случае кризисных ситуаций», что является минимальным показателем среди предложенных вариантов.

Результаты исследования подтверждают гипотезу о том, что даже при скептическом отношении к астрологии люди обращаются к астрологическим практикам при случайной встрече с ними. Почти половина (47%) скептически настроенных к астрологии респондентов всё же читает гороскопы, если случайно их заметят.

Гипотеза о том, что люди с высшим образованием в меньшей степени склонны обращаться к астрологическим прогнозам, подтверждается. Наибольшее число обращений к

астрологам среди респондентов с полным средним образованием (14,3%), а наибольший отказ наблюдается среди респондентов с высшим (78,2%) и незаконченным высшим образованием (80,3%).

В ходе конструирования дизайна исследования был сформулирован ряд исследовательских вопросов. Что молодые люди понимают под астрологией? Почему люди обращаются к астрологии? Как астрология влияет на поведение людей и принятие решений?

Первый исследовательский вопрос, направленный на то, что современная молодёжь подразумевает под астрологией выявил, что наиболее распространённые представления о астрологии среди молодёжи — это её восприятие как инструмента самопознания и как псевдонауки.

Второй исследовательский вопрос заключался в понимании того, почему люди обращаются к астрологии и ответ стал следующим: основными причинами обращения к астрологии являются личное побуждение и интерес.

Третий исследовательский вопрос рассматривал то, как астрология влияет на поведение людей и принятие повседневных решений. Результаты показали, что большинство респондентов предпочитают полагаться на собственные суждения и не следовать советам астрологических прогнозов.

Рекомендации по результатам исследования:

1. **Государству:** проведение просветительских информационных кампаний, способствующих ограничению и распространению псевдонаучных знаний и услуг; финансирование социальных программ по популяризации науки, социальной привлекательности и повышению имиджа науки как социального института.

2. **СМК:** предоставление проверенную информацию\фактчекинг, информировать молодёжь о нерациональности и неконструктивности псевдонаучного знания.

2. **Образовательным учреждениям:** включение в учебные программы научного контента по формированию критического мышления и рефлексии среди молодежи.

4. **Молодёжи:** использование психологии и коучинга для самопознания в целях самоопределения, саморазвития и самореализации.

Список использованных источников

1. Weber, Max. "Disenchantment of the World." Max Weber: Selected Works, Moscow: Nauka, 1990, pp. 210-230.

2. Peter L. Berger // The Sacred Canopy: Elements of a Sociological Theory of Religion. – 1967. P.229.

3. ВЦИОМ. Новости // Таинственное и потустороннее, или россияне о магах и астрологах. [Электронный ресурс]: Режим доступа:<https://genus.springeropen.com/articles/10.1186/s41118-020-00103-5>

4. G.A. Tyson // People who consult astrologers: A profile [Электронный ресурс]: Режим доступа: ScienceDirect.

[-https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0191886982900265](https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/0191886982900265)

5. Marjaana Lindeman // Belief in Astrology as a Strategy For Self-Verification and Coping With Negative Life-Events [Электронный ресурс]: Режим доступа: https://www.researchgate.net/publication/235630819_Belief_in_Astrology_as_a_Strategy_For_Self-Verification_and_Coping_With_Negative_Life-Events

6. Григорьева О. // Учёные из Швеции выяснили что нарциссизм-самый сильный предиктор веры в астрологию. [Электронный ресурс]: Режим доступа: Медицинский вестник. [-https://medvestnik.by/dosug/uchjonye-iz-shvetsii-vyyasnili-chto-nartsissizm-samyj-sil-nyj-prediktor-very-v-astrologiyu](https://medvestnik.by/dosug/uchjonye-iz-shvetsii-vyyasnili-chto-nartsissizm-samyj-sil-nyj-prediktor-very-v-astrologiyu)

7. Shawn Carlson // A double-blind test of astrology[Электронный ресурс]: Режим доступа: <https://muller.lbl.gov/papers/Astrology-Carlson.pdf>

8. Новикова А. // Почему люди верят в гороскопы. [Электронный ресурс]: Режим доступа: <https://journal.tinkoff.ru/astrologiya/>

9. Сабирова А. // Почему люди продолжают верить в гороскопы? Как это формирует их повседневную жизнь? [Электронный ресурс]: Режим доступа: <https://toping.uz/ru/pocemu-liudi-prodolzaiut-verit-v-goroskopy-kak-eto-formiruet-ix-povsednevnuu-zizn>

10. Дзен // Скептицизм и астрология: исследование сомнений в сфере натальных карт [Электронный ресурс]: Режим доступа: <https://dzen.ru/a/Zh4lP5Uka1cxf9BU>

УДК 316.37

ВОСПРИЯТИЕ ОБУЧАЮЩИМИСЯ ОНЛАЙН ОБУЧЕНИЯ (ПО РЕЗУЛЬТАТАМ ОНЛАЙН ОПРОСА)

Кукешева Алтынай Ермекбаевна

altynay.kukeshova@mail.ru

студентка 2 курса специальности «6В03101 - Социология»

ЕНУ им. Л.Н. Гумилёва, Астана, Казахстан

Научный руководитель – PhD, и.о. доцента Г.М. Досанова

Введение. В научной статье рассматривается восприятие онлайн-обучения школьниками и студентами на основе результатов социологического исследования. Основной целью исследования являлось изучение факторов, влияющих на отношение обучающихся к дистанционному формату, включая вызовы и сложности онлайн обучения, уровень мотивации и социальные аспекты взаимодействия обучающихся. Полученные данные позволили оценить сильные и слабые стороны дистанционного образования, его перспективы в образовательной системе.

Актуальность. Переход на онлайн-обучение стал важной частью современной образовательной среды, особенно в условиях пандемии COVID-19. Внедрение дистанционных технологий позволяет расширить доступ к образованию, но также ставит перед учащимися и преподавателями новые вызовы. Социологическое исследование восприятия онлайн-формата обучения среди школьников и студентов значимо для понимания эффективности, выявления потенциальных проблем и разработки рекомендаций по улучшению образовательного процесса в дистанционном формате.

Активное внедрение онлайн-обучения сопровождается рядом вызовов и ограничений. Среди них — снижение мотивации, трудности в самоорганизации и дисциплине, ощущение обучающимися изоляции, а также недостаточность интеракции. Кроме того, существенны различия в цифровых навыках, технических возможностях, уровне цифровой грамотности обучающихся, что создает цифровой разрыв в качестве образования.

В качестве объекта социологического исследования выступили обучающиеся (студенты и школьники в возрасте от 15 до 30 лет) г.Астана. Предмет изучения составило мнения и отношения обучающихся к онлайн системе. Целью и задачами исследования являлось изучение восприятия школьников и студентов онлайн обучения; выявление факторов, влияющих на их восприятие, а также определение сильных и слабых сторон онлайн обучения.

В процессе конструирования дизайна исследования были сформулированы следующие гипотезы:

1. Доступность интернета и технические средства являются ключевыми факторами, влияющими на восприятие онлайн обучения как эффективной формы.

2. Опыт онлайн обучения во время пандемии положительно повлиял на восприятие онлайн обучения.

3. Длительное применение онлайн-обучения негативно влияет на физическое и психическое здоровье обучающихся.